

18.2.2021

Menetelmämuutos malariadiagnostiikassa

Tutkimus

[E -Plasmodium \(kval\)](#)[E -Plas-O \(2316\)](#)

Osatutkimukset

[B -Plasmodium nukleiinihappo \(kval\)](#)[B -PlasNhO \(50581\)](#)[B -Malariaplasmodit \(kval\)](#)[B -Plas-O \(2315\)](#)

Aihe

Malariadiagnostiikassa käytössä ollut antigeenipikatesti korvataan ISLABissa Pohjois-Savon aluelaboratoriossa (Kuopio) sekä Etelä-Savon aluelaboratoriossa (Mikkeli) 02.03.2021 alkaen herkemällä nukleiinihappojen osoitukseen perustuvalla seulontamenetelmällä (osatutkimus: B - PlasNhO, 50581). Pohjois-Karjalan aluelaboratoriossa (Joensuu) tämä muutos tapahtuu myöhemmin keväällä 2021, mistä tiedotetaan erikseen. Uusi menetelmä tunnistaa ihmiselle malariaa aiheuttavat *Plasmodium*-lajit (*P.falciparum*, *P.vivax*, *P.ovale*, *P.malariae* ja *P.knowlesi*). *Plasmodium*-lajin ja parasitemia-asteen määrittämistä varten tarvitaan edelleen rinnalla tehtävä mikroskopiutkimus.

Tutkimuspyynnöllä E -Plas-O (2316) tulevista näytteistä tehdään jatkossa ISLABissa päivystyksellisesti nukleiinihaponosoitustesti (osatutkimus: B -PlasNhO, 50581), jonka tulos annetaan muodossa positiivinen tai negatiivinen. Nukleiinihaponosoituksessa positiiviseksi osoittautuneet näytteet mikroskopoidaan ISLABissa alustavan parasitemia-asteen arvioimiseksi päivittäin klo 9-15, jolloin ko. arvio vastataan viimeistään näytteenottoa seuraavana päivänä, myös viikonloppuisin. NhO-negatiivisista näytteistä ei anneta alustavaa mikroskopiatulosta.

Kaikki E -Plas-O (2316) -näytteet lähetetään aina myös tarkempaa mikroskopiaa varten referenssilaboratorioon (HUSLAB). Referenssilaboratorion mikroskopiavastaus (lajimääritys ja tarkka parasitemia-aste) vastataan aiempaan tapaan osatutkimukselle B -Plas-O (2315) arkipäivisin.

Malariainfektion poissulku edellyttää edelleen useiden malarianäytteiden ottoa (vähintään 3-4 näytettä 48 – 72 h kuluessa), mieluiten kuumejakson aikana.

Malarian hoitovasteen seurannassa käytetään samaa tutkimuspyyntöä (E -Plas-O, 2316). Hoitovasteen seurantanäytteiden otto toivotaan ajoitettavan mahdollisuuksien mukaan aamuun.

Osatutkimuksia (B -PlasNhO ja B -Plas-O) ei voi pyytää erillisinä.

Tulkinta

Normaalisti negatiivinen tulos.

Positiivinen B -PlasNhO -tulos osoittaa näytteessä olevan *Plasmodium*-nukleiinihappoa. Tällöin lasketaan mikroskopiassa malariaplasmodien infektoimien punasolujen osuus: 0%, alle 2%, 2-5%, yli 5%.

Malariasyklin vilunväristys-pahoinvointivaiheessa infektoituneiden punasolujen hajotessa plasmodeja voi olla vaikea osoittaa mikroskopialla.

B -PlasNhO tulos voi säilyä jonkin aikaa positiivisena onnistuneesta hoidosta huolimatta, joten hoitovasteen seuranta perustuu edelleen parasitemia-asteen mikroskopiaan.

Näyte

3 ml EDTA-kokoverta sekä laboratorion ottama ihopistosnäyte, josta valmistetaan 4 sivelyvalmistetta ja 4 paksupisaravalmistetta.

18.2.2021

Kliininen mikrobiologia   Hematologia

Jakelu

ISLABin aluelaboratorioiden johtajat

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin sairaalat ja terveyskeskukset

Pohjois-Savon tartuntatautilääkärit

Siun soten sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän sairaalat ja terveyskeskukset

Essote Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä sairaalat ja terveyskeskukset

Itä-Savon sairaanhoitopiirin sairaalat ja terveyskeskukset

OA:MIKROB, OA:HEMAUT, OA:PREANA

Internet, intranet